

Müphem bir vaziyet

JAPONYA-Sovyetler..

Litvinofun Amerikan Hariciye Nazirile görüşmesi Sovyet — japon münasebetini niçin hatıra getiriyor? Ve Litvinofun mânalı sözü İmparatoriçenin kabul gününde neyi ifade ediyor?

ETEM İZZET BENİCE

Sovyet - Alman mücadelesi iki dev arasındaki mukadderat boğuşması halinde Stalingrad önünde hızlanıp giderken Japon - Sovyet münasebeti de her vesile ile bahis mevzuu olmaktadır. Bu iki devletin münasebeti etrafındaki haberler bilhassa Amerikadan çıkmaktadır.

Yine Amerikan Hariciye Nazirinin Sovyet Sefiri Litvinofu kabul etmesi Amerikan basınına ve o yol ile de bütün dünyaya Rus - Japon münasebetlerini tazelemeye vesile vermiştir.

Niçin Amerikada bu bahis sık tazeleniyor, neden Rus Sefirinin Hariciye Naziri ile görüşmesi vesilesi ile bilfiż ikinci cephe açılması, malzeme ve harp vasıtası yardımı, buğday istenmesi ve bu mevzular hatıra gelmiyor, bunlar elçiden sorulmuyor da,

— Japonların Sibiryaya taarruzları mevsimi geçmiş midir?.. Sual soruluyor.

Sefirin bu soruya cevabını ve Japonların Ruslardan gerçek bir talepleri olup olamayacağını tedkikine geçmeden bu mevzu üzerindeki Amerikan hassasiyetini şu iki esasta aramak mümkündür:

- 1 — Japon - Rus harbinin Pasifik mücadelesine tesiri,
- 2 — Japon - Rus harbinin Amerikaya Japonya'ya yemcek bakiından elverişli fırsatlar kazandırması.

Sovyet Rusya'nın bütün takatlerini garp cephesinde Almanlara karşı taksit ettiği ve bir istim dizim mücadelesinin içinde bulunduğu böyle bir zamanda Japonya'nın sırttan saplanan bir hançer halinde Sovyet kireklerine sokulması hiç şüphle yok ki, kenedince ve müteffiklerince arzu edilir bir hal değildir. Fakat, bama zıtlara bile bile katlanmanın da büyük gayelere varmak bakımından faydası görülmemiş değildir, Japonya'nın Sovyet Rusya'ya saldırması büyük kuvvetlerini bu cepheye tahsis etmesi ile mümkündür. En mükemmel tayyarelerini, en çok motörlü ve zırhlı vasıtasını, en mebzul tankını ve en gizli tümenlerini Sovyet Rusya üzerine saldırtmasını bir Japonya için muvaffakiyet beklemenin mânası olmaz, Çünkü, Rusya şimdiye kadar vaki iddialara göre Mançurya ve Uzak Şark bölgelerindeki kuvvetlerine dokunmamış, buradaki hava kuvvetlerini ayırmamış veya azaltmamış, dahi Japonya'ya karşı tutmuştur. Bu kuvvetler ise ihmal edilemez kemmiyet ve keyfiyettedir. O halde, büyük ve modern çaptaki Uzak Şark Rus orduları ile aynı ve hatı daha üstün cahta ve adedeki Japon ordularının çarpışması Pasifik harbini hafifletir ve Amerikaya, Avustralyaya, Hindistana, Çine gün ve kuvvet kazandırır. Japon - Rus mücadelesi Sovyetlerin aleyhine bile kırsa geride kuvvet ve zaman kazanacak olanlar için bunun tesiri yoktur, bilakis faydası vardır. Zira, bu taze kuvvetleri yıpratmış Japon kuvvetleri bilfiż kolaylıkla tepeliyebilir ve yine yıpratmış Ruslara avanga kaldırmak müteffikler.

(Devamı Sa: 3, Sü: 5 de)

Stalingrad'da Ruslar üç kesimde geri çekildiler

Novorosisk şehrinin sokaklarında kanlı boğuşmalar oluyor

Stalingrad'da vaziyet buhranlı safhada! Almanlar kendi ölümlerini çiğneyip geçerek hücum ediyorlar

Londra 11 (A.A.) — B.B.C. Moskova radyosunun bu saban bildirdiğine göre Stalingradın garbinde açılan iki gedikte vaziyet buhranlı bir şekle girmiş ve Ruslar üç kesimde yeniden geri çekilmeye mecbur kalmışlardır.

Moskova radyosu çarpışmaların fevkalâde şiddetli olduğunu ve Almanların ölümlerini çiğneyip geçerek hücum ettiklerini ilâve etmektedir.

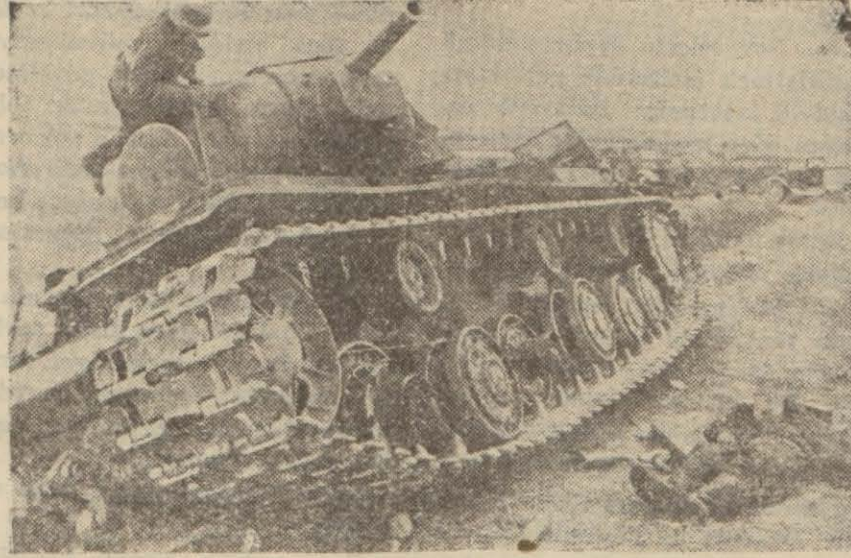
Dün gece radyoda Almanlar Rusların burada gösterdikleri mukavemeti ve mukabil hücumların pek iyi idare edildiğini söyliyerek takdir etmişlerdir.

RUS TEBLİĞİ

Londra 11 (A.A.) — Moskova'da neşredilen Sovyet gece yarısı tebliği: 10 Eylülde kuvvetlerimiz düşmanla Stalingradın batı ve cenup batısında, Mozdok kesiminde, Novorosisk sokaklarında şiddetle çarpışmışlardır.

Diğer cephelerde kayda değer hiçbir şey olmamıştır.

Novorosisk şehrinin sokaklarında (Devamı Sa: 3, Sü: 5 de)

Stalingrad cephesinde bir tank çarpışmasından sonra muharebe yerini gösteren bir resim

Madagaskarda yenden harekât başladı

Mihvercilere yardım gösterildiğinden bütün ada işgal edilecek

Londra, 11 (A.A.) — «B.B.C.» Dün gece İngiliz Harbiye Nezaretinden neşrolunan resmi bir demeçte bildirildiğine göre, İngiliz kuvvetleri Fransız Adası Madagaskarda yeniden harekâta başlamışlardır. Harekât memnuniyet verici bir şekilde devam etmektedir. Demeçte ezilmiş söyle denilmektedir. Diyogusavarez deniz üstünün işgalinden sonra adanın başla yerlerinde

Mihvercilerin üç veya sair kolaylıkları elde etmemeleri için mahalli hükümetin icap eden tedbirleri alması Fransız Umumi Valisinin müsaade edeceği ümit olunmuştur. Halbuki Vişî hükümetinden aldığı emirler üzerine Umumi Valinin takındığı tavırlardan bu işin müşahane halledilemeyeceği anlaşılmıştır. Diyogusavarez işgalindenberi adalından sonra adanın başla yerlerinde

(Devamı Sa: 3, Sü: 5 de)

Kasaplar Söylüyor:

Şimdidentedbir alınmazsa bu kış et 200 kuruşa çıkacak!

Bazı toptancılar Kilyos, Bebek ve Hisarda büyük mer'alar satın alarak kışlık hayvanları şehre yığılmaya başladılar

Et pahalılığının iç yüzü nedir?

İstanbul mezbahasında büyük ölçüde et işi yapan bazı toptancı kasapların, bilhassa kış aylarında et darlığı geçen şehrimizin et ihtiyacını karşılamak üzere mühim teşebbüslere giriştiklerini haber aldık. Bunlar arasında ileri gelenlerden kasap Mehmet Levend, Ridvan Soran ve diğer büyük toptancılar vardır.

Bu toptancılar, kışın bir çok nakliyat güçlüklerle karşılaşılacağı ve hayvan nakli ekseriya mümkün olmadığı için, şimdiden büyük mikyasta etlik hayvan

depo edip kışa kadar beslemek ve kışın piyasaya arz etmek üzere Kilyos, Bebek ve Hisar taraflarında büyük çiftlikler satın almışlardır. Bu çiftliklerden bir (Devamı Sa: 3, Sü: 6 da)

Sinema ve tiyatrolar aynı saatte kapanmıyacak!

Tramvay idaresi, kış mevsiminde gece seferlerini intizama sokmak ve sinema, tiyatro gibi eğlence yerlerine (Devamı Sa: 3, Sü: 5 de)

Bir soygunculuk

Beyoğlunda Şişli'de Havuzlu-bahçe sağında 19 numaralı evde oturan Marya adında bir kadından dün mahiye tahsil şubesine para yatırmak üzere Şişli çarşısından geçen önüne bir adam çıkmış, içinde 50 lira bulunan çantasını zorla alarak kaçmıştır. Meğul soyguncu, zabıta tarafından şiddetle aranmaktadır.

Hindistanda yeni bir çarpışma

Vişî 11 (A.A.) — Bombaydan alınan haberlere göre, yeniden Sura eyaletinde polise halk arasında çarpışmalar olmuştur. Bir polis çavuşunun öldüğü bildirilmektedir.

Millî Şef Ankara'da

Millî Şefimiz Reisicumhur İsmet İnönü dün akşam Haydarpaşaya geçerek saat 19,30 da hususi trenlerle Ankara'ya hareket buyurmuşlardır. Millî Şef, İstanbulda bulunmakta olan Maarif Vekili Hasan Ali Yüceli de refakatlerine almışlardır.

İsmet İnönü istasyonda Vali ve Belediye Reisi Dr. Lütfi Kırder, Ordu Müfettişi Orgeneral Fahrettin Altay, Örfi İdare Komutanı Korgeneral Sabit Noyan, İstanbul Komutanı Tümgeneral Asım Tunaztepe, İstanbul Partî Reisi Suat Hayri Ürgüplü, generaller, hükümet erkânı, mebuslar ve kesif bir halk kütlesi tarafından uğurlanmışlardır.

Bremen ve Kassel'deki tahribat çok müthiş

Bremen'deki yangınlar 4 Eylül'den beri devam ediyor

Londra 11 (A.A.) — B.B.C. Dün gece neşrolunan bir tebliğde 4 Eylülde Bremen ve 27 ağustosta Kassele yapılan İngiliz hava hücumu tahribatı hakkında tafsilât verilmektedir.

Bremendeki muhtelif depolar, resmi binalar ve ticaret evleriyle Yunkers 87 bombardıman tayyarelerinin imal olduğu atölyelerinin (Devamı Sa: 3, Sü: 4 de)

V.Vilkinin Beyrut'ta beyanatı

Memleket müdafaası için Türkiye'de görüldüğü azmi fazlasıyla takdir ettiğini söyledi

Londra 11 (A.A.) — B.B.C. Dün Ankaredan Beyrut'a tayyare ile gelen Ruzeveltin hususi mümes-sili Vandel Vilki Türk milleti ve hükümetinden büyük bir sitayişle bahsetmiş ve memleket müdafaası için Türkiye'de görüldüğü azmi fazlasıyla takdir ettiğini söylemiştir.

Yağmur bugün de devam edecek

Hararet derecesi on üçe düştü!

Kandilli Rasehane'sinden aldığımız malûmata göre dün sabattan bu sabaha kadar yağın miktarı 37,5 milimetreyi bulmuştur. Hararet derecesi bu sabah 18 di ve gece on üçe kadar düşmüştür. Rasehane yağmuru bugün de devam etmesi kuvvetle muhtemel görülmüştür.

GÜNEŞ TUTULDU!

Diğer taraftan dün akşam saat 18 11 eldi altı dakikta 10 saniye gece güneş tutulmuştur. Hava kapalı olduğundan ve küsuf güneşin balma zamanına tesadüf ettiğinden güneş tutulması pek az yerden görülebilmektedir.

(Devamı Sa: 3, Sü: 4 de)

Zeytinburnunda ölümle biten bir kaza

14 senedenberi Zeytinburnu Çimento Fabrikasında çalışmakta olan ve Bakırköy Osmanbey mahallesinde oturan üç yüz beş bevelidü Şefer dün fabrikada odun kesme makinesinde kalın bir tahta keserken dikkatsizlik yüzünden bir tahta fırlayarak sağ kasnını üzerine çarpmış ve büyük bir yara açmıştır. Zavalı emekler işi derhal Yedikule Ermeni Hastahanesine kaldırılmış da orada ölmüştür.

Barbaros Âbidesi

Hazırlanan Âbidenin kaidesine Millî Şef'in emrile Preveze deniz muharebesini canlandıran kabbartmalar ilâve ediliyor

27 Eylülde Beşiktaşta şanlı Türk denizcisi Barbarosun makberesi önünde büyük bir ihtifal yapıla caktır. Ünlü denizcimizin makberesi önünü süsleyecek olan «Barbaros âbidesi»nin yapılması ilerlemişti. Yukarıda fotoğrafı görülen âbidenin ilzarile meşgul olan heykeltıraş B. Hadi ve Zühtünün âbide hakkında verdikleri izahatı okuyucularımız 2 nci sayfamızda bulacaklardır.

ÇERÇEVE

SIR

NECİP FAZIL KISAKÜREK

A lmanlar bugüne kadar (10) dan fazla milletin ve (300) milyondan fazla nüfusun kolunu kanadını kırmıştır. Fakat İngilizlere, onları gıdıklamaktan ötürü bir şey yapabilmemiş midir?

Halbuki Almanlarca açılan harbin ilk ve son gayesi İngilizleri yenmek, İngilizlerin elinden dünya efendiliğini almaktır.

Zâhir pîlâmdaki kaba tecellilere bakanlar, Almanları bunca muvaffakiyetin, İngilizleri de bunca zamanlık yerinde sayışın mümessili görür.

Âlemde bu nazar kadar yanlış bir bakış olamaz.

İşte Almanların bunca muvaffakiyetine rağmen İngilizlere bir şey yapamaması, İngilizlerin de bunca Alman muvaffakiyetine rağmen yerli yerinde kalabilmesidir ki, İngiliz politika ve iş dehasının misilsiz incelğini isbat eder.

Tek başına (10)dan fazla milletin ve (300) milyondan fazla nüfusun kolunu kanadını kıran Almanlar, yüksek bir ağacın dalındaki nazlı ve edalı tavus kuşunu pençesine takmak için bütün ormanı altüst etmiş, fakat tavus kuşuna hiçbir şey yapamamış bir kaplana benzemiyor mu?

Nazlı ve edalı tavus kuşu, yetiştirilmez bir ağacın yetiştirilmez bir dalında, aşağıdaki orman harabesine tebessümle bakmakta ve toprağa inmek için kaplanın serçe kuşuna döneceği âni beklemektedir.

Müthiş kaplan, ince tavus kuşunu ürktirmek için neler yapmıştı, neler!

Ağızdan dâsitani fırtınalar, cehennemi şimşekler salıverdi. Tavus kuşunun elvan elvan tüyleri dalgalandı; şimşek yağmuru altında zümrüt başı kovuklara saklandı, filân, falân... Fakat tavus kuşu alırdı, yüreğini pek tuttu ve netice bakımından birkaç tüyden başka hiçbir şey kaybetmedi.

Yâni (10)dan fazla milletin ve (300) milyondan fazla nüfusun kolunu kanadı kırılarak İngilizler sadece gıdıklanmış oldu.

Kaplana gelince, bütün ormanı temizlediği; ve son numara olarak vücudu (betonarme) bir yağ tabakasıyla kaplı fili de parçalamaya kalktığı halde, tavus kuşunun ağacını sarsmak imkânına bile malik değil. Hatta bu iş, kaplanın asıl vücudunda yol yol kan izleri açan filden sonra hiç mümkün değil..

Tavus kuşu yukarılarda, yetiştirilmez bir ağacın yetiştirilmez bir dalında, arslan yumurtalarının üstüne oturmuş beklemekte.. Kaplansa, aşağıda, geyik, gerge, dan, kuzu, kurt ölümlerinin üstüne bir de fil ilâve etmek için nefes nefese didinmekte, kanının dörtte üçünü kaybetmiş bulunmakta; ve yegâne ümidini tavusla bir anlaşmaya bağlamakta..

İşte Almanların bunca muvaffakiyetine ve İngilizlerin bunca zamanlık yerinde sayışına karşılık şu vaziyetteki sırdır ki, ince bir zekâyı, bu harpte demokras-yalar için hizmet yolu olmadığını gösterir.

HALK FİLOZOFU

GEÇ KALİYORUZ

REŞAT FEYZİ

Gıda maddeleri arasında, halkı düşündüren en başlıca madde yağ olmuştur. Yemek yağının nasıl ve nereden bulalım? Yağın bu halde oluşunun sebepleri arasında istifiçiliği, ihtikarı, vugunculuğu elbette saymak lâzım. Fakat, bunlardan başka, asıl sebep de, bugün Türkiye'de, istihlak nisbetinde yağ istihsal edilemez oluşudur.

Ahştığımız ve hayvânî menşeli olan yağlar, istihlakı karalamıyacak kadar az olunca, bittabi, istifiç, geniş bir kazanç sahası bulmuş oluyor. Vaziyet budur.

Suhbiye Vekâleti, son günlerde bir karar verdi; Nebatî menşeli yağların istihlakinde sihihi mahzur yoktur ve müesseseler, mektepler bunlardan alıp kullanabilirler.

İsterlerse kullanasınlar?

Tonlarca Urfa yağı, Trabzon yağı nereden bulacaklar. elbette ve mecburi olarak nebatî menşeli yağ kullanacaklardır.

Nebatî menşeli yağların istihlakinde sihihi mahzur olma- dığı, herhalde bugün keşfedilmiş bir hakikat değildir. Yıl- lardanberi malumdur. Memle- kette istihsal edilen hayvânî menşeli yağların istihlakten çok daha az olduğu da yıllar- danberi malumdur. O halde, nebatî yağların mahzursuz ol- duğu neden daha evvel bu gibi müesseselere toblig edilmeli? Edilmeyince, bu müesseseler de, üç senedenberi, tonlarca yağa mütemadiyen talip çıkmışlar ve piyasamı yükselme- sine, yağın karaborsaya intika- line sebep olmuşlardır.

Nebatî yağ kullanılması tav- siyesi hiç olmazsa, bir yıl evvel yapılacaktır. Ah!...

Hadiseler

Karşısında SON TELGRAF

LÜKS MERAKI

Züğürtledikçe kibarlığımız artı- yor, galiba... gazetelerde, son gün- lük bazı ilanlar görüyoruz; meselâ: Lüks krem, lüks ayak- kabı, lüks otel, lüks esans...

Lüks karşı olan meylinizi an- lıyan bazı ağabeyler, herşeyi lüks diye satmaya başladılar. İste- ter misiniz, yarın, öbür gün, lüks ütü, lüks karpuz, lüks su, lüks hava cıva çıksın?

UZUN KALILI

Bir arkadaş, geçenlerde yazdı- ğı bir röportajda, şöyle soruyor- du: «Hani, o eski uzun sakallı ka- vuncular?»

İlahî bay muharrir?.. Yahu, ha- nı o eski evlerimizdeki kufe kufe kavunlar?.. Kavun yok ki, uzun sakallı kavuncu olsun!

KİŞLİK MENSUCAT

Halka kişlik mensucat verile- cek. Hazırlıklar görüyor. Allah vere de, tıpkı yazın olduğu gibi, gürültülü, patırdılı bir iş yapılmı- şa, yine, evlere fiş dağıtacak memurlar aynı memurlar mı ola- cak acaba?..

GÜMRÜKTEKİ EŞYA

Gümrüklerde, eskiden kalma cam eşya çıkarılacak ve piyasaya sürülecek, kimsenin evinde bardak, tabak, çanak kalmadı. Aksi gibi bugünlerde de çok kırılı- yor.

Elimiz fazla mı titriyor, nedir?..

AHMET RAUF

Parti Direkterası ocağının kongresi

Cumhuriyet Halk Partisi Be- yazıt mahiyeti Direkterası oca- ğının kongresi bu ayın 15 inci sağı günü Şehzadebaşı Letafet a- partmanındaki Parti merkez sa- lonunda yapıldı. Kongreye bütün kayıtlı azalar iştirak ede- ceklerdir. Hasta veya mühim ma- zaretli olanlar yazılı olarak oca- k reşliğine bildireceklerdir.

EDEBİ ROMAN: 87

AŞK ve GÖZYAŞI

Yazan: SELÂMİ İZZET

İKİNCİ KISIM

Her şeye rağmen karısı günahsız olabildi; anlayıp dinlemeden kaç- makta hata etmiş olabildi.

Dümdüğüne, otomobil durdurma- dığına pısmın oldu.

Birden alkındı; mânâsız şey düşü- nüyordu, böyle şey olamazdı. Karı- sının piçini de görmüştü. Çocuk: «An- ne!...» demiş, sonra babasının geldi- ğini haber vermişti.

Sevgin ahliksiz bir kadımdı, ah- laksız, namâk, edepsiz, hayırsız bir kadımdı.

Bu kadını düşünmeğe değmezdi. Anımdı, kimseye haber vermeden İstanbula dönünce, karısının kendin- din saklamış olduğu, mektuplarını da hiç bahsetmediği esrarî görülenin önünde görmemiş miydi? Dostunu, co- çuğunu, yani piçini, hepsini görmüş- tti Sevgin, çocuğunun yanından ayrı- lamadığı için köye gitmişti. Bunun böyle olduğu muhakkaktı. İşte çocu- ğun,

BABA KATİLİ

Bir genç altmış ya- şındaki ihtiyar babasını öldürdü

Torbahnın Çaybaşı köyünde oturan Fehmi Siper isminde bir genç 60 yaşındaki babasını ken- disine para vermemesine kızmış ve onu gece uyurken başına bi- çakla 6 darbe indirmek suretiyle öldürmüştür.

Baba katili bilâhale İzmir fi- rar etmiştir. Dün Basmahane'de görölerek yakalanmıştır.

Ölüme biten bir miras kavgası

Bergama 11 (Hususi)— Bergama'ya bağlı Kınık mahallesinin Karaca Balaban köyünde otu- ran Ömer oğlu 18 yaşında Hü- seyin Öz evvelki gün bir miras meselesinden kardeşi 17 yaşında Mustafa'yı sopa ile basarak ağır surette yaralamıştı. Yarah has- tanede tedavi altına alınmış ise de ölmüştür.

Üzüm ve incir satışları

Ege mantakası incir ve üzüm piyasası henüz açılmamıştır. Fa- kat şehrimize gelen makûmata göre bir çok firmalar daha şim- diden üzüm ve incir satın alma- cıdır. Borsa haricinde çekir- deksiz üzümlerin kilosu 38 - 39 kurustan muamele görmektedir.

Biz bize Peynir tenekesi

Beyaz peynir tenekelerinin üzeri- ne evsaf yazılacakmış. Tenekelerin üzerindeki yazıyı okuyacaksınız, içi- de ne cins peynir olduğunu anlayaca- caksınız.

Bundan bir müddet evvel, süt gü- gümlerinin üstüne cins yazılması ka- ranlaşmıştı. O zamandanberi, İstanbul- daki bütün sütçülerin güğümleri üstüne çelis süti yazısı vardır. Pa- cak, İstanbul sütleri arasında hâlsini bulmak bir meseledir.

Demek ki yazmak çizmekle bir şey olmuyor. Şimdi, peynir tenekelerine de yazılmalı, bakalım ne olacak?.. Bunlar, tedbir değildir.

BÜRHAN CEVAT

Günün Terkidi

Sinemalarda mevkî farkları

Eyâhiden sonra, İstanbul için içi- zarlıca mevsimî başlar. Meselâ, gaze- lelerde, yazı mahsus mevzular pek görölmez olur. Bunun yerine küçük mevzular bagışlanır. Eyâhî, sinema- ların temizlediği, hazırladığı birer ka- pıların açması başlayacaktır aydır.

Artık, sinema, kişlik eğlencelerin başında gelen müesseseye olmuştur. Si- nemayı ne inkâr edebilirsiniz, ne kö- tüyelebilirsiniz, ne de ayıplayabilirsiniz. Faydalıdır, zararlıdır, vesiredir. Her ne olursa olsun, bugün, sinema, diye, kendini kuvvetle hissettiren bir mü- essece vardır.

O halde, sinemayı olduğu gibi kabul etmek lâzımdır. Madem ki, sinema vardır, o halde, bu müesseseyi halka en çok rahat ettiren, en çok eğlendiren ve aynı zamanda, çok para verdirme- yen bir hale sokmak lâzımdır. Eğer yapı- labilirse, daha az zararlı bir hale sokmak gerekir.

Geçenlerde bir gazetede okudum. Bazı büyük sinemalar, fazla kâr etmek için, ikinci mevkî koltuklarını makta- rını azaltmışlar ve perdenin hemen ö- nünde, bir iki sıra bir şey bırakmış- lar... Halbuki, eskiden, ikinci mevkî- den başka, bir de üçüncü mevkî var- dı. Birinci, ikinci, üçüncü mevkiler. Bi- lâhale, ortaya bir lüks koltuk girdi. Lüks koltuk, birinci ve ikinci mevkî- ler...

Biz, lüksten, hatîâ, lüks kelimesin- den bile müthiş hoşlanırsınız. Bu hâletî ruhîymizi bilen erbabi ticaret, bizim bu zayıf hissimizin çok istikade et- miştir. Lüks koltuklar da, vaktiye, şimdiki kadar çok değildi. Şimdi fazla- dır. Ve gittikçe salomon daha mühim bir kısmını ılgal ediyorlar. Sonra bi- rinci mevkî koltukları geliyor ki, bun- lar, salonu, hemen hemen baştan baş- ı ılgal ediyor. Sonra da, şükâride de- ğildi gibi, iki üç sıra, hemen perde- nin önünde, ikinci mevkî koltuklar...

Bir de balkon var. Bu balkon asip bir yerdir. Bazı sinemalarda en pahalı mevkiler. Bazı sinemalarda lüksten biraz ucuz veya lüks mevkî yerine ka- dındır. Hülâsa, sinemalarda, mevkî- ler ve bunların fiatları hiç bir esasa dayanmaz. Salomon şükî, sinema sahi- binin arzusu bunları tayin eder. Hal- buki, sinema, madem ki bir müesseseye olarak kabul edilmiştir. Bu müesseseye, daha çok kontrol altında bulundurul- malıdır.

R. SABİT

Yüzde 10 garson hakkını patronlar kendi alıyorlarmış

Şehrimiz garsonlar cemiyeti idare heyeti namına ticaret mü- dirlüğüne yapılan bir müracaat- la ekser müesseseler sahiplerinin halktan alınan ve mesaisi muka- bili olarak garsonlara ait bulun- ması icap eden yüzde 10 garson ücretinin sadece yüzde üçünü garsonlara verdikleri, mütebaki yüzde yedisini kendilerine ala- koydukları bildirilmiş ve bu işin hâli istenmiştir. Keyfiyet oradan belediye İktisat müdirlüğü- ne havale olunmuştur. Belediye daimî encümeni yüzde on gar- son hakkı hususunda kâhî bir karar verecektir.

TAKVİM		HIZIR		HİTİ 1941	
Rund 1358		AGUSTOS		SABAN	
		29		29	
Yıl 942 Ay 9	Vazir S D	Vakit S D	Ezer S D		
EYLÜL	6 36	Güneş	11 09		
11	13 11	Öğle	5 44		
CUMA	16 45	İkinci	9 19		
	19 22	Akşam	12 00		
	21 01	Yatsı	1 33		
	4 54	İman	9 27		

goktur. Hele bu kadın Sevgin kadar melek görünme bir kadın, hele bu er- kek, kadına karşı maddî manevî her fedakârlığa atlanmış olan bir erkek olursal...

Kenan derin bir düşünceye daldı. Sevgin kapısının önünde ne arıyo- du?

Neden gelmişti?

Bunun bir tek sebebi olabiliirdi: Af dilemeye gelmiş olacaktı... Öyle ya, zengin olduğuna haber almış kendisi- ne yunayıyordu.

Birden kararını verdi: Sevgine hiç bir münâsaha göstermi- yecekti.

Onu görmemezliğine geldiğine, su- ratına hem tanıması, hem de tanıması- gıbi sert sert baktığına iyi etmişti. Bir daha sefer karşılaşıp olurlarsa, yi- ne aynı suretle davranırlarsa.

Yine düşünmeye daldı. Gözlerinin önüne kapının önünde görüldüğü Sevgin geldi.

Ne hâzin, ne muztarip, ne masum bir yüzü, ne duru bir bakış vardı...

Bir zamanlar bu bakışlarla teselli bulmuş, bu gözlerin ifadesinden kuv- vet almış, onların şefkati ile yaşamış, mes'ut olmuştuk...

(Devamı Var)

Harp Vaziyeti

Stalingrad meydan muhare- besi neden uzayıp gidiyor?

Yazan: İ. S. Eski Bükreş Ateşemiliteri

Stalingrad meydan muharebesi:

Stalingrad meydan muharebesi bütün şiddetle devam ediyor. E- ğer Almanlar Don dirseği şimalin- de Volga'ya doğru daha geniş cep- hede ilerleyebilserlerdi, şimdiye kadar Stalingradı zaptederlerdi. Bu meydan muharebesi önce, şeh- rin cenup batısında Kotelnikovo- da başladı; buradan şimal batı- sına ve daha sonra batısına intika- l etti. Alman sikket merkezi üç defa istikamet değiştirdi. Bu- nun hence iki sebebi vardır:

1 — Rus mukavemetinin muka- bil taarruzlarla beslenmesi;

2 — Şimal cemahta Rus yan ta- arruzu.

İki tarafın bugünkü tebliğleri- ne bakarsak, aynı sebepleri çıkarabiliriz. Alman tebliği şöyle di- yor:

«Sovyetlerin cephe yükünü hafifletmek maksadile yaptıkları şiddetli taarruzlar dolayısıyla ce- reyan eden muharebeler esnasın- da 54 Rus tankı tahrir edilmiş- tir.»

Buna mukabil Ruslar da şu ma- lûmatı veriyor:

«Stalingrad'ın batısında Al- man tanklarına ve motörlü piya- desine karşı savaş devam etmiş- tir. Bir kesimde üstüste yapılan Alman hücumları püskürtüldüğü gibi başka kesimlerde de Rumen pi- yadesinin hücumları püskürtülmüş- tür. Düşman bu kesimde 350 ölü vermiştir. Stalingrad'ın cenup ba- tısındaki düşman hücumları püs- kürtülmüştür.»

İşte iki tarafın verdiği bu iza- hat, Rus müdafaasının mukabil taarruzlarla beslendiğini ve şimal cemahta Rus baskısının devam ettiğini açık olarak göster- mektedir.

Şimal cemahta taarruz eden Al- manlar değil, Ruslardır. Mareşal Timoçenko, bizim tahmin ettiğî- niz şeklide, birkaç gün evvel şim- alden Alman ordusunun şimal kanadına taarruzla geçmişti. Bu yan taarruzla, tekni Al- man or- dusu Stalingrad'a hücum etmek- den alıkonulmuş değildi. Fakat şurası muhakkak ki Alman ordu- sunun şimal kanadında bulunan Alman kuvvetleri, Alman ordusu- nun şimal yanını muhafaza ve Stalingrad taarruzunu örtmek maksadile şimalden gelen Rus kuvvetlerine karşı bir müdafa- a koltuğu teşkil etmiştir. Bu yü- zden Alman ordusunun Stali-

grad'a yaptığı taarruz hafifle- miştir.

Daha muharebeler Don dirseği içinde cereyan ederken, o sırada ve bugüne kadar yazdığım yazı- larda Rusların Don dirseği şima- lında yeni bir grupman yapma- larına ve Alman ordusunun şimal yanına büyük bir taarruz hazırla- ması meselesine ehemmiyet ver- miştik. Bu hususta yanlışladığî- mızı okuyucularım takdir ederler.

Mareşal Timoçenko, Stalingrad'ı kurtarmak için bizim düşündüğî- lerimizi yapmaktadır. Stokholm- den gelen uzun bir haberde de, bizim tahminlerimizi teyid eden şu malûmat vardır:

«Rusların Stalingrad'daki kuvvetleri tükenmez gibi görün- mektedir. Ateş hattına durma- dan yeni kuvvetler sürülmeğe ve tank birlikleri mütemadiyen muharebe meydanında görölme- ktedir. Gelen insan kütleleri şehri şimalden saran Alman sol cema- tına karşı sevk edilmektedir. Sov- yet tâbiyesi kara cephesinde kesif kuvvetlerle taarruza geçmekten ibarettir.»

İşte gelen Rus kuvvetlerinin Al- man şimal cemahtan karşı sevk- edilmesi benim ehemmiyet verdi- ğim noktadır. Stalingrad meydan muharebesi bu yüzden bambaşka bir netice doğurabilir.

Şimdi Mareşale bir iş daha dü- şüyor: Rus ordusu şimal kanadını koruyan Alman müdafa- a koltu- ğunu yarmak, bu suretle Alman ordusu büyük kısmını şimal yan- ından veya gerisinden tehdit ede- cek kadar cenuba doğru ilerlemek. Bunu çabuk yapamazsa, Stali- grad yavaş yavaş âkibetini bula- caktır.

Kafa tamircisi!

Bu pazar sabahı saat 10 da Üs- küdar Halkevinde Profesör İsmail Hakkı Baltacıoğlu'nun (Ka- fa tamircisi) piyesi temsil edile- cektir. Bu yeni tarz piyesin bi- rinci perdesi seyircilerin arasın- da cereyan edecektir. Ekserisi yeni olan artistler de rollerini süflorazı söyleyeceklerdir.

Ticaret ve zahire borsası komiseri

Şehrimiz ticaret ve zahire bor- sası komiseri Mehmet Ali Eten İzmirce gitmiştir. Orada tetkikler yapmaktadır.

Yaklaşan ihtifal mü- nasebetile:

BARBAROS ÂBİDESİ

27 eylül pazar günü Yüce Türk denizciği «Barbaros Hayreddin» için bir ihtifal yapılarak dünyaya ün salan Amiralimizin hatırasına hürmetle yâdolunacaktır.

Yerinde bir kadirinashlıkla Barbarosun Beşiktaş'taki makbe- resini tanzim ettiren Vali ve Be- lediye Reisi Dr. Lütfi Kırdar sa- hlin en güzel bir kıyısında bulu- nan bu mahalli kahraman deniz- cimizin tunçtan bir heykeli ile süslemek için onun âbidesini yaptırmaktadır.

Bu hususta açılan müsabakada millî âbideler jürî heyeti önünde projeleri birinciliği kazanan hey- keltraş Hâdi ile Zühtü Müritoğlu- nu güzel sanatlar akademisindeki atölyelerinde ziyaret ederek fa- kıyetleri hakkında ızahat aldım.

Sabahın daha pek erken saati olmasına rağmen san'atkarları- mız küçük, mütevazî odalarında; bir çok maket ve fikirlerin ara- sında kolları sıvanmış, beyaz ön- lükleri, alçuk ellerile «Barbaros âbidesi» nin üzerinde çalışıyor- lardı. Kahraman Barbaros'u iki levendin ortasında heybetli cüs- sesi, çatılmış kaşları ve keskin nazarlarıyla temsil eden âbidenin mühim bir kısmı hazırlanmıştı. Fakat Hâdinin söyledigine göre bütün arzu ve gayretlerine rağmen âbide 27 eyüle yani ihtifal gününe kadar yetişemeyecek, bi- lâhale yerine konulup resmi kü- şadî yapılacaktır.

Namı dünya denizciği tanhîn de ebediyen unutulmıyacak olan şanlı Barbarosun; geçmiş yıllar- daki menkabelerini gelecek ne-

sillere de hatırlatarak «O» nu büt- ün gözlerde canlatıp yaşatacak bu âbideye Millî Şefimiz İsmet İnönü'nün emirlerle meşhur «Preveze deniz muharebesi» ni ifade edecek kabartmalar ve fi- kürlere de ilâve olunmaktadır.

SAN'ATKÂRLARIMIZIN İZAHATI

Millî Şefimizin yüksek direk- tiflerini ihtimalat tabîke açlı- şan san'atkarlarımız eserleri hak- kında diyorlar ki:

«Barbaros âbidesi iki kısım- dan mürekkeptir. Birincisi hey- kel, diğeri kaide kısmıdır. Hey- kel de üç figürden müteşekkil- dir: Barbaros, sağ ve solda bi- rer levend.

Bunlara iyi ifade ve şekil ve rebilmek için bir çok tabâ etid- ler yapılmıştır. Bayrakla birlikte heykelin boyu beş metredir. Ka- ide ile beraber bunun 12-15 me- tre yüksekliğe varacağı tahmin ediyoruz. Hazırlanan kompozis- yonda çok tadilat icra ettik. Ez- cümle kaidenin bir kadeğe sek- lünde inşa olunması evvelce dü- şünülmüştü. Fakat bu bizi tatmin etmediginden belediye tarafın- dan gönderilecek bir mimar ar- kadagla birlikte müştereken tet- kik ve tanzim decciz. Preveze deniz harbini canlandırarak olan kabartmalar ve figürleri de sevk ve gayrette hazırlıyoruz.»

«Heykeli nerede tunca, ka- lîba döküleceksiniz?»

«Bu mühim iş bir Türk san- atkârı tarafından şehrimizde ya- pılacaktır. Âbidenin inşası için alçıyı bile bizzat bizler kendimiz

MAHKEMELERDE:

Yığıtlığın on şartı varmış

Kannakarışık bir dövüşmeydi. Maz- nunlar üç kişi, davacılar da iki kişi idi- ler. Davacıardan birinin başı beyaz bir sarı ile sarılı idi. Öbürünün yü- zünde bir iki bere, çürük vardı. Davacı- lardan Fehmi anlattı:

Yolda yürürken, bunlardan biri- nin, bakayım hangisiydi, han şü berî taraftaki Salim'in bizim arkadaş Lütfî ile dövüşmeğe başladığını gördüm. Biz biraz köyüldük... İcmistik. Bunlar da keyyiti. Biz de, yola üç arkadaş çıkmıştık. Yanımızda Seyfi de vardı. Evvelâ Seyfi ile biz Lütfînin imdadına koştuk. Salim'in iki arkadaş da işe giriş- tiler. Karşı taraf ağır basmaya baş- layınca, bizim Seyfi tabanlıları kaldırdı kaçtı. Lütfî uzaktan seyyiti. Bunlar üçü de, Lütfî ile bizi bu hale geldirler iş- te.

Lütfî de aynı şeyleri anlattı. Mazunların üçü de, sarhoş ol- duklarını, sanboğuluka ne yaptıklarını bilmediklerini, Lütfî ile Fehmi üzeri- line saldırmış dövüşüklerini söyle- diler.

Lütfî ve Fehmi'nin arkadaş Seyfi ve diğer dört kişi şahit olarak dinlenil- dikten sonra, Mahkeme, mazun Sa- lim, Şevki ve Hızırın birer ay müddet- le hapsine karar verdi ve üçü de tevkî edildiler.

Davacılar memnun, mahkemeden çıktılar. Davacıardan Fehmi, kavga- da kaçan arkadaş Seyfiye,

«Aşkolun sana bel! Dedi. Hakî- katen kabadayı imişsin. İnsan sana gü- venip yola çıkarsa yay hâline!...

«Yok! Ben, tam kabadayıyım. Yığıtlığın on şartı vardır, bilmez mi- sin!... Ben onların dokuzunu tatbik et- tim. Sade, onuncusunu tatbik edeme- dim.

«Neymiş onlar?..

«Ne olacak?.. Yığıtlığın on şartın- dan dokuz kaçmak, bir de hiç gö- rünmemektir, derler. Ben kaçtım... Uzaktan seyytim. Eğer herifler iş bi- raz daha azıtsalar, onuncusunu da tat- bîk edecektim.

«Aşkolun dedim ya!

«İyi amma, birader, öyle yapma- saydım, benin de sizin gibi şimdi yü- züm gövüm şişip, yaralanıp sarıla- caktı.

«Peki amma, onlar da cezalarını görürler.

«Cezalarını nasıl olsa gördüler. Ben de dayak yemiş daha başka bir şey olacak değildi ki!... Hiç olmazsa ben kurtuldum.

«Bravo sana kabadayı!... HÜSEYİN BEHÇET

Ticaret Vekâleti peynir fiat- larındaki tereffüü telhik ediyor

Beyaz peynir fiatlarındaki te- reffüü Ticaret Vekâletince tetkik olunmaktadır. Vekâlet bu husus- ta istihsal mmtakalarından fiat- lar soormuştur.

Diğer taraftan İzmir belediyesi beyaz peynirin toptan kilosu 110, perakende 130, tulum peyniri toptan 140, perakende 160, kaşar toptan 185, perakende 210 kuruş- tan satılması kararla yeni narh koymuştur.

BOLU VE ZONGULDAĞA DİKİLECEK MİLLÎ ŞEFİMİZİN HEYKELLERİ

Barbaros âbidesi aynı zamanda Türk heykeltraşları için de mu- vaffakiyetli bir imtihan vesilesi olmaktadır. San'atkarlarımız ec- nebi san'atkarlarından kabiliyet ve değerce hiç de aşağı olmadık- larını, hatâ onlardan üstün bu- lunduklarını bu sahada da isbat etmişler ve etmekteidrlr. İşte Adanadaki Zafer âbidesi... Gem- likte, Nazillideki Ebedî Şef Ata- türkin anıtları... Ve «Barbaros» âbidesi bunun en yeni birer mi- sadir. Ve heykeltraş Hâdi ile Zühtü Barbaros âbidesini ikmal edince Zonguldak'ta Ebedî ve Millî Şeflerimizin at üzerinde heykellerini, ayrıca Millî Şef İsmet İnönü'nün Bolu şehrine rek- zedilecek olan heykelini yapmak için şimdiden sevkle hazırla- nmaktadır.

Cumhuriyet devrinde ve yine Cumhuriyet sayesinde ulaştığımız bu neticeyi müşahade etmekle mes'ut; tarihimizi şanlı, şerefle dolduran büyüklerimiz âbide- lerinin olgun fikirli san'atkarları- mızın mahir ellerine tevdiini görmekle bahtıyız.

MAHMUT ERHAN

DİS POETİKA

Atlas okyanusunda harp..

Yazan: Ali Kemal Sunman

Dünya harbimin en mühim saf- halarından bir kısmı da Atlas Okyanusunda cereyan edip gi- rilmektedir. Mâhver tarafının deniz kuvvetleri yani Alman denizüstü ve denizaltı gemilerinin faaliyeti karşısında Anglosakson tarafını düşündürecek daha bir çok haller olacaktır. Atlas Okyanusu har- binin bundan sonra alacağı ehem- miyet ise çoktanberi tamirde o- lan Alman harp gemilerinin artık faaliyete geçebilmeleri imkân altına girmiş olduğu düşünün- ce daha iyi gözönüne gelmekte- dir.

Fransanın Brest limanında u- zun zaman beklegen üç Alman harp gemisinin - Şarnhorst, Gneysnav, Prens Öjen - 11/12 şubatta oradan sıvışarak Doverden geçtikleri ve artık İngiliz topla- rının atesinden irturlarak kaç- mağa muvaffak oldukları daha unutulur gibi değildir. O zaman büyük bir velvete kopmuş, dün- ya maubuatında bunun türlü a- kiskileri uyanmıştı.

«Şu üç Alman gemisine kar- şı İngilterenin nasıl oldu da gü- çü yetmedi?..

Söylemeğe hacet yoktur ki harp meseleleri harbe girmiş bir memlekette bütün halkı alkâda- dar eder. Lâkin bu meseleler için bütün halkın aynı salâhiyet ve isabetle mütalea yürütebilmesi mümkün değildir. Çünkü harp olmaduğu zaman halkın ekfârı harp meseleleriyle meşgul değıl- di. Ancak bir smf erbabı vardı ki onların işi gücü sulh ve sükun zamanında da harbin tükli hal- lerini düşünmektedir. İşte Alman gemilerinin kaçışı İngilterede de bunu gösterdi.

Üç Alman gemisine karşı İngilterenin gücü hakikaten yeti- yor mu, yetmiyor mu?

Gücü yettiği takdirde de he- sabı hiçbir zaman gözönünden uzak tutmamak lâzımdı. Kimbi- lir ne kadar çok olan hesaplar arasında biri de şu olmuştur: Al- man amiralleri gemileri Dover- den geçirmeğe karar vermişler ve bunu kat'iyetle tatbîke muvaf- fak olmuşlardır. Lâkin Alman tarafının işini kolayla

Son 24 Saat içinde Hâdiselere Bakış

Balkanlardaki İtalyan kuvvetleri Rus cephesine mi gidiyor?

Hiderle Mussolini yakında Viya nada tekrar görüşecekler — Avam Kamarasında Çörçile giddetle hücum edildi — Novorossisk'in vaziyeti imitiz

Muammer ALATUR

Londradan verilen bir habere göre Hiderin Mussolini ile yakında Viyanada tekrar görüşecekleri bildirilmektedir. Bu görüşmede ilk defa olarak taarruz plânlarından bahsedilecektir. Aynı zaman da Macarlarla Rumenler arasındaki anlaşmazlık da görüşülecektir.

Yugoslavyadaki İtalyan kuvvetlerinin yerine Bulgar ve Macar kuvvetlerinin konulması da bahis mevzuudur. Yugoslavyadaki İtalyan kuvvetleri Rus cephesine gönderilecektir.

Şimdiki halde Yugoslavyadaki General Mihailoviçin komutasındaki Sırp milliyetperverlerinin faaliyeti, gelen haberlere nazaran durmadan artmaktadır. Mussolini'nin Balkanlardaki komutanlardan memnun olmadığı anlaşılmaktadır. Londra radyosunun bildirdiğine göre, müsaadesiz silah taşıyanların, sahne pasaport kullananların idam cezasına çarptırılmaları emredilmiştir.

Bir İtalyan generali de İtalyanlarla işbirliği yapmayan bütün Slovenlerin yeryüzünden sürüleceğini bildirmiştir.

Bu aralık Tuna kıyıları devletlerinin müessesileri de Viyanada toplanacaklardır. Romanya, Bulgaristan, Slovakya, Macaristan ve Almanya müessesilerinin bulunacağı bu toplantıda Tunadaki seyrüseferin normal hale getirilmesi işleri konuşulacaktır.

ÇÖRÇİLİN SON NUTUKU

Çörcilin son nutunun akisleri devam etmektedir. Mithver radyoları hâlâ türlü türlü tefsirlerle bulunmaktadırlar. İtalyan radyosu şöyle diyor: «Mısırdaki sevkini ordunun vaziyetini Çörcilin nutundan öğrenmek mümkün değildir. Çörcil İngiliz milletini aldatmak isterken, kendisi aldanıyor».

Çörcilin nutundan sonra, Avam Kamarasında da bazı mebuslar söz almışlar ve ağır tenkidlerde bulunmuşlardır.

Meb'uslardan Baven, Çörcilin Amerikan istihşası hakkındaki sözlerini; «Çocukça gevezelikler» diye vasıflandırmıştır.

Aynı hatip hulusatın şunları da söylemiştir:

«Almanya dahi en aşağı Amerikanın istihşal kabiliyetini haizdir. Kaynaklarımızı seferber edelim en aşağı üç sene geçtili halde yapabildiğimiz yegâne şey, Mısırdaki birkaç bin Alman ve İtalyan işgal etmekten ıleriye geçememiştir. İkinci cephe derhal açılmalıdır. Çörcilin iktidar mev-

kuinde kalması melli bir felâket olacaktır».

LITVINOF: «HARP MEVSİMİ TANIMAZ» DİYOR

Sovyetlerin Vasingtondaki büyük elçisi Litvinof, Amerika Hariciye Nazırı Kordel Ha'li ziyareti etmiştir. Büyük elçi bu mü-lâkâtın mevzuu hakkında gazete-cilere birşey söylemek istememiş-se de, Rusyadaki son durumun görüşüldüğüne şüphe yoktur.

Litvinof, sadece gazetecilerin Japonyanın Siberyaya taarruza geçmesi için mevsimden merlemiş olup olmadığı hakkındaki bir sualine şu cevabı vermiştir:

«Harp mevsimi tanınmaz».

Diğer taraftan Japon imparatoru dün sabah Tokyodaki sarayında Sovyet büyük elçisi Yokof ile elçilik emsâmini kabul etmiştir.

VİLKİ BEYRUTTA

Dün sabah Ankaradan tayyare ile hareket eden Ruzevkin hususî münessili Vandel Vilki bir buçuk saat sonra Beyrutta varmıştır.

Ofi ajansının Vâsiden yabancı kaynaklara affen verdiği bir habere göre; Vişi hükümeti Vilki-yi batı Afrika'ya davet etmiştir. Dakarda bir Amerikan konsoloslu-bu bulunduğuna göre, böyle faydasız bir daveti yersiz ve esassız telâkiki etmek doğru olur.

CEPHELERDE VAZİYET

Alman tebliğine göre; Novorossiskin cenup doğusunda tepeler zaptedilmiştir. Şimdi Alman top-ları denize de hakim olduklarından Rus filosunu da yarduma yaklaştırmamaktadır.

Bu tebliğe göre, kara topçusu beş nakliye gemisini batırmıştır. Ruslar da, Almanların bu şehrin şimal batısına girdiklerini i-tiraf etmektedirler.

Stalingrad'da ise, bu şehrin batısında Rusların daha geri çekildikleri anlaşılmıştır. Bununla beraber Ruslar, şehir etrafındaki arazi minalarından iyi istifade etmektedirler.

Bir buçuk aydanberi uzayıp giden Stalingrad meydan muhare-besi, henüz kat'i neticesine ulaşmamıştır.

Mısırdaki yeni bir hareket olma-mıştır. Yeni Gine'de ise, Japonların Por Moresbiye karşı tehditleri art-maktadır. Japonlar dağ minalarında müdafaa'da bulunan Avust-ralyalılardan bir kısmını çevirmişler ve ıleri harekete devam ederler Por Moresbiye otuz ki-lometre kadar yaklaşmışlardır.

ŞEHİRDEN - MEMLEKETTEN

ANKARADAN ve MEMLEKETTEN:

★ Hey'et Vekâle dün Bayvokilimiz B. Sükrü Saracbağın Reisliğinde uzun bir iclasa imdadılmıştır.

★ İzmirde bulunan Rahmî Fikri ve kardeşleri on fabrikası işçileri hay-yat panahılığı dolayısıyla ücretlerine bir miktar daha zana yapmasını istemişlerdir. Bu yüzden çıkan ihtilaf Ankara Yüksek Hakem Komitesi tarafından tatil olmuştur ve işçilere umumiyetle daha yüzde on zana yapılması kararlaştırılmıştır.

★ Bir İnşaat Ofisi kurulması hakkında porje Başvekâlete verilmiştir.

Ankara Belediye İmar Müdürlüğünden:

1 — Eksiltmeye konulan iş: Ankara, Şehir Mezarlığına 1942 İkmal inşaatı olarak yapılacak temvileli türabıye, istinad duvarları ve yollar ve keşfinde gösterilen diğer işler olup bedeli keşfi iki yüz doksan seks bin üç yüz on dört lira kırk yedi kuruştur.

2 — Bu işe ait keşifname ve sair evrak 15 lira bedel mukabilinde Ankara İmar Müdürlüğünden alınır.

3 — Eksiltmeye tahvilî kıyasî flat üzerinden kapalı zarf usulüyle yapılacaktır.

4 — İhale 18 Eylül 1942 tarihinde müsadif Cuma günü saat 17 de Vilâyet Konseyinde İmar İdare Hey'eti huzurunda yapılacaktır.

5 — Eksiltmeye girelilecek işler: a — 22474 lira muvakkat teminat verilmesi, b — Ankarada kanunî ikametgâh gösterilmesi, c — 1942 seonesinde Ticaret Odasında kayıtlı bulunması,

6 — Bu işi yapmaga ehil bulunduğuna dair İmar Müdürlüğünden vesika alınması icap eder.

7 — Teclit mektupları yukarıda 4 üncü maddede yazılı şartlar bir saat evveline yani saat 16 ya kadar İdare Hey'eti Riyasetine mektub mukabilinde tevdi edilecektir. Posta ile gönderilecek mektupların kanunus 34 üncü maddesinde uygun olarak aynı saatte gelmiş olması lâzımdır. Her ne suretle olursa olsun vaktinde hey'ete yasal olmayan mektuplar nazarı itibâ-ge alınmaz. «7419» «9504»

SON HABERLER

İngilizler uçak-larla mühimmat gönderiyorlar

Londra 11 (A.A.) — Bir çok büyük İngiliz uçakları, Asker, silâh ve mühimmat taşıyacak taşıt uçakları haline getirilmiştir. Mühimmat cephelelerinden parçabuk ve mühimmat tıktarda silâh ve mühimmat istenilmekte olduğundan bu tayyareler, yüklerini almışlar ve harekete hazırlanmışlardır.

★ Vişi, 11 (A.A.) — Amerikan hükümeti nehrilerde işlemekte olan bütün gemileri oralarından çekip sahîl nâliyatında çalıştıracaktır.

Mühim bir vaziyet

(Basmakaleden Devam) rin vazife gayeleri içindedir. Yine Japon - Rus harbinin Amerika kazandıracak faydalardan biri ve mühimmi Sovyet hava üslerinin el altına alınmasıdır. Japonyanı yenmek ve yangınlara, tahripere boğmak için en müsait hava üsleri Sovyet Rusyanın elindedir, fakat, Sovyet bitarâfı Amerikan bu yoldaki arzularına engel olmaktadır. Rus - Japon harbi başlar başlamaz Alaskadan Rusyaya geçecek Amerikan tayyareleri hemen bu üsleri yerleşmek fırsatını kazanacaklardır. O halde, Rus - Japon harbinde İngilizlerin muhtelif baki-lardan menfaati olduğu gibi bir Rus - Japon harbinin vukuunda da Amerikanın menfaatleri vardır. Yahut da, Amerikada bu hesapları yapanların bulunması me'muldür.

Görülüyor ki, Rus - Japon münasebetleri üzerinde Amerikada derin ve sıkı bir hassasiyet muhafaza etmenin ve kısa zaman fa-salaları ile bir Rus - Japon harbinin çıkacağından bahsedilmesinin hususî bir ehemmiyet ve mânası vardır. Amma, bu harp çıkacak, Japon ve Rus orduları yakın zaman mesafesi içinde boğaz boğaz gelecektir mi? Bu hususta bugünden kat'i bir şey söylenemez.

Japonların Sovyetlerden bazı taleplerde bulundukları yolundaki bir Amerikan haberi henüz hiçbir taraftan teyid edilemediği gibi Japon imparatoruğunun Tokyo'daki Rus Seffirini ve elçilik emsâmini kabul etmesi de bu haberlere karşı şimdilik fiili bir teklip ve dostane bir tebâkir mânası taşıya gerektir. Aneak vaziyet muhakkak ki müphemdir. Japonyanın Hindistan'ı, Rusyaya mı saldıracak, Berlinin bu iki şıktan hangisini ısrarla istediği ve bu ısrarın Tokyo nezdinde ne dereceye kadar müessir olabildiği ve Japon menfaatlerinin hangi noktaya müteveccih olduğu belli değildir. Litvinof'un:

— Harp mevsimi tanınmaz. Demesi de «muğlaktır». Litvinof, muhafazat ve mücerret hali ile bu cümleyi söylemişse Sovyet - Japon münasebeti şeker renk demektir. Aksi halde,

— Harp mevsimi tanınmaz. Fakat, Japon - Sovyetler münasebeti her vaktinden daha hararetli bir dostane karşılık muhafaza etmektedir».

Gibi hiç olmazsa diplomasinin beylik ve klasik cümlelerinden birini sarfetmesi gerekir!

Herhalde, Sovyet - Alman harbinin kıştan önceki safhalarına bağla olarak Japon - Sovyet münasebetlerinin daha ziyade aydınlanmasını kolaylaştıracak günler pek uzakta değildir.

ETEM İZZET BENİCE

Gandinin oğlu ile Nehrunun kızı tevkif edildi

Cenevre 11 (Radyo) — En son aman haberlere göre Hindistan'da Allahâbâddâ vahim kargaşalıklar çıkmıştır. Polis 12 Hind milliyetperverini tevkif etmiştir. Aralarında Gandinin oğlu ile Nehrunun kızı bulunmaktadır.

Eski İngiliz Başkumandanının oğlu esir

Berlin 11 (Radyo) — Geçen umumi harpte İngiliz ordularının başkumandanı olan Mareşal Haigin oğlu yüzbaşısı Haig Mısırdaki son muharebelerde esir düşmüştür.

Defterdar şerefine vedâ ziyafeti

Maliye Vekâleti Hey'et Teftişve Reisliğine tayin olunan Defterdar B. Şevket Adnan şerefine meclis arkadaşları tarafından yarın akşam saat 20 de Taksim Belediye Gazinosunda bir ziyafet verilecektir.

Memurlara kömür ve erzak tevzii

(1 inci Sahifeden Devam) Odun ve kömür bedelleri takistile alınacak ve gıda maddeleri ilk elden alınacaktır. Kâr yıl nihayesinde âzalarla tahsis olunacaktır. İdare heyeti Makuliyân hanına taşınacaktır.

Yağmur bugün de devam edecek

(1 inci Sahifeden Devam) BOZULAN TELEFON HATLARI Sıddetli yağmur yüzünden Avrupa ile gece telefon hatları bir aralık bozulmuş da bu sabah tekrar muhabere kabili olmuşlar. Kartal, Beykoz ve Bakırköy gibi yerlerde de güçlükle muhabere kabili olmaktadır.

SELLER Yağmurdan Fındıklı, Kaşmpaşa, Tophane ve Yenigöçe alçak yerlerde seller çoğalmıştır.

BREMEN

(1 inci Sahifeden Devam) ler tahrip olmuştur ve Atlas tah-telbaharları tersanelerine tam i-sabettir kaydolunmuştur.

Bremen şehrinin ticaret mahallelerinde 2,5 hektarlık bir saha atılan bombalarla yanmıştır.

Dün gece islişaf yapan tayyareler o vakit çıkarılan ve hâlâ devam eden yangınlardan çıkan dumanların istikşafa mâni olduğunu görmüşlerdir.

Kassel akinında da Henzel fabrikasında ve sair yerlerde tahribat yapılmıştır.

ALMANYAYA YENİ AKINLAR

Londra 11 (A.A.) — İngiliz hava kuvvetlerine mensup uçaklar dün batı Almanya'da hedeflere taarruz etmişlerdir.

Holanda sahili açıklarında bir gemi kalesine taarruz eden uçaklarımız isabettir kaydetmişlerdir.

Sinema ve tiyatrolar

(1 inci Sahifeden Devam) gidenlerin dönüştü kalıyca tramvay bulmalarını temin etmek üzere yeni teşebbüslere girişmiştir. İdare, muayyen miktarda tramvay arabasıyle gidenin aşağı yukarı birikine çok yakın saatlerinde tahli yapan sinema ve tiyatrolardan çıkan binlerce kişiyi bir den taşınmasını kabîl olamayacağını görmüş ve sinema ile tiyatroların temsîl saatlerinin tahdit edilerek münazam bir seide sokulmasını istemiştir. Şehir Tiyatrosunun daha önce temsîllere başlatılması da düşünülmektedir. Bu husustaki son kararı Belediye verecek ve yapılacak bir programla sinema ve tiyatroların kapanma saatleri birbirinden farklı bir zamana rastlatılacaktır.

Bulgar Başvekili meb'uslara vaziyeti anlattı

Sofya 11 (A.A.) — Ofi: Parlamento azekarının eksemiyeti, dün saat 13 de Başvekîl ve hariciye nazırı Ragden Filofun başkanlığı altında toplanmıştır. Filof, memleketin iç ve dış siyaseti hakkında izahat vermiştir. Mumaileyh, bil hassa Bulgaristanın beynelmilel vaziyetinin çok müsait olduğu ve kabine emsâni arasında tam bir ittihat bulunduğuna noktasında ısrar etmiştir.

İlyâ malûmat almakta olan me-hafîle göre, bu toplantılar, üç gün devam edecektir.

Mısırdaki sükûnet

Londra 11 (A.A.) — B.B.C. Dün Mısırdaki kara hareketi müte-tik seyyar kollelele hava faaliyetine mhisar etmiştir.

Yakup Kadri Bern Sefiri oldu

Ankaradan bildirildiğine göre İsviçre hükümeti nezdindeki elçimiz B. Vasfi Sofya Elçiliğine tayin olmuştur, onun yerine de eski Lahay Seffirimiz B. Yakup Kadri Karaosman getirilmiştir.

Bir geminin ölümü

(1 inci Sahifeden Devam) tayfahk yapan Şaban adında bir gemici dün çağışığı motörde ifade veremeyecek bir halde ağır yaralı bulunmuş ve liman hastanesine getirilmiştir. Şaban bütün tedavilere rağmen 15 dakika içinde ölmüş, mesele adliyyeye bildirilmiştir. Adliye doktoru gemicinin cesedini muayene etmiş, ölümlü şüpheli bularak ölüyü munga kaldırmıştır.

Müddelimummülk de diğer taraftan tahkikata başlanmış bulunmaktadı.

HIRVATİSTAN

(1 inci Sahifeden Devam) ne göre evvelki gece Rus tayyareleri tarafından yapılan bombardıman skınında Macaristanın hükümet merkezi Budapeşte şehrinde 12 sil büyük olmak üzere 38 yangın çıkarılmış ve 8 şiddetli infillake sebebiyet verilmiştir.

Aynı gece Rus tayyareleri Berlinde 12, Künigsbergde 16 büyük yangın çıkarmışlardır. Bu hücumlara iştirak eden tayyarelerden yalnız ikisi geri dönmemiştir.

Rus tayyareleri aynı gece Macaristanda Budapeşteden başka yerlere de taarruz etmişlerdir.

Stalingrad'da

(1 inci Sahifeden Devam) rında muharebeler devam etmektedir. Şimali Kafkasyada Grozny petrol sahası istikametine ilerlemekte olan Alman kuvvetleri el'an durdurulmuş bir vaziyettedir.

Madagaskarna

(1 inci Sahifeden Devam) nun Vişi hükümeti elinde kalan kısmında, buraya vassal olan gizli Alman ve japon ajanları faaliyetle bulunmuşlar ve japon denizaltılarına yiyecek temin etmişlerdir. Bu vaziyet karşısında artık anlaşmanın devam edemeyeceği tahakkuk etmiş ve İtalyanyeriden askerî harekâta başlanmıştır.

İngilterenin Madagaskar'da gözü olmadığı ve bu adanın Fransız kalesiyle de demetle ilâve edilmektedir.

SON TELGRAF — Madagaskar Cennubi Şarîl Afrika'dan 400 kilometre uzaktadır. Adanın 3 milyon 800 bin nüfusu vardır.

Kasaplar söylüyor

(1 inci Sahifeden Devam) kısmı hayvan beslemek için geniş me'raya malik olduğu gibi diğerleri de çok sayıda hayvan barındırmağa elverişlidir. Hep birlikte bu işe sermaye koyan bu toptancıların havaları bozmadan ve nakliyat güçlüğüne başgöstermeden gerekli hazırlıkları yapmakta oldukları anlaşılmaktadır.

Diğer taraftan et işile atakadar salâhiyetli kimselerin kanaatine göre bu teşebbüsün halkın kıyma ucuz et yiyebilmesini temin edemeyeceği merkezinindedir. Hususile geçen seneki gibi şiddetli bir kış hüküm sürersek olursa, koyun eti fiyatları 200 kuruştan çok yukarıya fırlayacaktır. Yazdan büyük öküde büyük ve küçük baş hayvan getirilse bile bu hayvanları kısa kadar beslemek çok masraflı olduğundan et fiyatları düşürmeyecektir. Nakliyat güçlüğü'nün mevzuu bahsolinmediği yaz mevsiminde dahi et fiyatlarının alabildiğine yükselmesi etlik hayvanların, müstahşeden itibaren bir çok ellerden geçmesinden ileri gelmektedir. Köylere hayvanları toplayan ilk celep, bu hayvanları alıp mezbahaya getiren ikinci celep, toptancı kasapla celep arasındaki muavassat komisyoncu, toptancı kasap, nihayet perakendeci kasap ve hattâ bazan bir iki el daha işe karışmaktadır. Bunların her biri ayrı ayrı kazanç temin etmekte ve bu suretle et fiyatları da kat kat yükselmektedir. Müstahşeden hayvan toplayıp müstahşek mintakaya sevkedecek resmî, yahut nimmisî birlikler teassüs etmedikçe ucuz et teminine imkân görülmemektedir.

Geçen seneki etlik hayvan istihşali ve et isihlakı ile bu seneki durum şu rakamlarla mukayeselenmektedir:

Temmuz ayı etlik hayvanın en ibol olduğu bir mevsimdir. Bu itibarla geçen sene temmuz ayında 31500; bu sene 30500 karaman kesimistir. Şehrimize, garbi, şarkı, şimali ve orta Anadoludan ge-

len edik hayvanların senelik yüzde nisbetleri de şu suretle tesbit edilmektedir: Garbi Anadoludan yüzde 9,7, şarkı Anadoludan yüzde 28,3, şimali Anadoludan yüzde 17,2; orta Anadoludan yüzde 36,2 nisbetinde hayvan gelmektedir.

Bununla beraber, şimdiden alâkadar makamlarca esasî tedbirler alınmazsa, kıyma şehrimizin büyük bir et sıkıntısı çekeceği ve et fiyatlarının alabildiğine yükselceği muhakkak görülmektedir.

Tramvaya atılarken

Samatya'da oturan Nazım adında 9 yaşlarında bir çocuk bu sabah Akaraydan geçen bir tramvaya atılmak isterken düşmüş, muhtelif yerlerinden yaralanmış, hastaneye kaldırılmıştır.

KARAR HULÂSASIDIR.

İhtikar 942/412 Milli Kuruma Kanununa muhalefetten suçlu Sirkeci Nöbethane caddesi 7 numarada bakkallık ticaretinde meşgul Hasan oğlu Mustafa Uyandıran hakkında İstanbul Milli Kuruma Mahkemesinde cereyan eden muhakemesi neticesinde suçlunun fiili esaret olduğundan Milli Kuruma Kanunun 31/2, 59/3, 63 maddeleri muvabince beş lira ağır para cezası ödemesine ve yedi gün müddetle dükkânının kapatılmasına ve hüküm kat'ileşliğinde ücretli suçluya ait olmak üzere karar hulusasının Son Telgraf Gazetesinde neşredilmesine 28.7.942 tarihinde karar verildi. «9874»

KARAR HULÂSASIDIR.

İhtikar 942/419 Milli Kuruma Kanununa muhalefetten suçlu Köprü'nün Kadıköy İskelesinde büfe tezgâhtarlığı ile meşgul Rahim oğlu Kasım Esengün hakkında İstanbul Milli Kuruma Mahkemesinde cereyan eden muhakemesi neticesinde suçlunun fiili esaret olduğundan Milli Kuruma Kanunun 32/A, 59/3—4, 63 maddeleri muvabince beş lira ağır para cezası ödemesine ve yedi gün müddetle dükkânının kapatılmasına ve hüküm kat'ileşliğinde ücretli suçluya ait olmak üzere karar hulusasının Son Telgraf Gazetesinde neşredilmesine 28.7.942 tarihinde karar verildi. «9875»

İstanbul Kız Öğretmen Okulu Satın-alma Komisyonundan:

İstanbul Kız Öğretmen Okulu Öğretmen kısmı için alınacak olan (117) ton maden kömürünün Kurucuşmeden Çapada bulunan Mektep deposuna nakli, tahmil ve tahliyesi dahil olmak üzere 877 lira 50 kuruştan açık eksiltmeye konulmuştur.

Eksiltme Beyoğlu İstiklal caddesinde Liseler Mahallesinde 22/IX/1942 Salı günü saat 15 de toplanan Komisyonca yapılmıştır.

İstiklal'den 68 lira 81 kuruşluk ilk teminatın merkez Muhasebe vesnesine yatırılarak bu iş ile meşgul olduğuna dair 1942 yılına ait Ticaret Odası veyahut Seyrissefer Müddürlüğünden verilmiş olan vesika ve teminat mektubu ile birlikte Komisyonca gelmiştir.

İsteklilerin şartnameyi Okul İdaresinde görüp okuyabilecekleri ilan olunur. (9867)

Doğu Bayazıt Malmüdürlüğünden:

Eksiltmeye konan iş: 1 — Doğu Bayazıt kazasında yapılacak hükümet binası İkmal inşaatıdır. 2 — Keşif bedeli «20767» lira 62 kuruştur. 3 — Eksiltme 28/9/942 Pazartesi günü saat «15» de kapalı zarf usulüyle yapılacaktır.

4 — Eksiltme şartnamesi ve buna müteferri evrak — lira — kuruş bedel mukabilinde D. Bayazıt Maliye dairesinden alınabilir. Ve Ağrı Nafia Müdürlüğünde de görülebilir.

5 — Eksiltmeye girmek için isteklilerin 1557 lira 58 kuruş muvakkat teminat vermeleri ve Ağrı Vilâyetinden bu işe girebilmeleri için alınmış vesika ibraz etmeleri mekullardır. Bu vesika için eksiltmenin yapılacağı gündün en az üç gün evvel bir istida ile isteklilerin Ağrı Vilâyeti makamına müracaatları ve bu müracaatlarına şimdiki kadar yaptıkları benzeri inşaatla ait işleri yaptırma idarelerden aldıkları vesikaları rapetmeleri lâzımdır. Bu müddet zarfında vesika talebinde bulunmayacaklar eksiltmeye giremeyeceklerdir.

6 — İstekliler teklif mektuplarını ihale günü olan 28/9/942 Pazartesi günü saat 14 kadar Doğu Bayazıt Mal Müdürlüğü dairesinde mütecekkil Komisyon Reisliğine mektub mukabilinde teslim edeceklerdir. Postada vuku bulacak gecikmeler kabul edilmez. «9894»

İstanbul Defterdarlığından:

Dosya No.	Nev'i	Muhammed Bedel	Teminat
51217—1114/57	Mecliyeköyünde 4 parça 2 ada 19 parsel No. lu 181 metre murabba' arsa.	543	41
70	Mecliyeköyünde 7 parça 51 ada 10 parsel No. lu 395 metre murabba' arsa.	3950	297
98	Mecliyeköyünde 9 parça 61 ada 2 parsel No. lu 1162 metre murabba' arsa.	302,12	23
94	Mecliyeköyünde 9 parça 61 ada 3 parsel No. lu 615 metre murabba' arsa.	159,90	12
96	Mecliyeköyünde 9 parça 62 ada 3 parsel No. lu 1550 metre murabba' arsa.	1550	117
97	Mecliyeköyünde 9 parça 62 ada 2 parsel No. lu 1822 metre murabba' arsa.	2733	203
99	Mecliyeköyünde 9 parça 63 ada 15 parsel No. lu 2897 metre murabba' arsa.	1158,80	87
100	Mecliyeköyünde 9 parça 63 ada 14 parsel No. lu 2130 metre murabba' arsa.	1278	98
101	Mecliyeköyünde 9 parça 63 ada 2 parsel No. lu 4984 metre murabba' arsa.	1993,00	160
105	Mecliyeköyünde 9 parça 66 ada 5 parsel No. lu 1375 metre murabba' arsa.	4125	310
106	Mecliyeköyünde 9 parça 63 ada 17 parsel No. lu 646 metre murabba' arsa.	640	48

Yukarıda yazılı gayrimenkuller 25/9/942 Cuma günü saat 14 de Milli Emlâk Müdürlüğünde mütecekkil komisyonca ayrı ayrı ve açık artırma ile satılacaktır.

İsteklilerin nüfus hüviyet cüzdanları ve teminat mektuplarıyla birlikte ihale saatinde komisyonca ve fazla izahat için Milli Emlâk Müdürlüğüne müracaatları. «9866»

BU AKŞAM

TEPEBAŞI BELEDİYE BAHÇESİ'NDE

Muhalefeti hava hasebille çarşamba akşamı verilemeyen

MEVSİMİN EN BÜYÜK MÜSAMERESİ

Kanunî AHMET YATMAN'ın sanat hayatının 30 uncu yılı bütün müzisyenlerin iştirakleriyle saat 3 e kadar devam etmek üzere kutlanacaktır.

ALABANDA BÜYÜK REVÜ

30 KİŞİLİK KÜME SAZ HEY'ETİ

Birçok oyunlar, danslar, varyeteler ve sürprizler; fiatlarla zam yoktur. Tel: 42600

